

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра журналістики

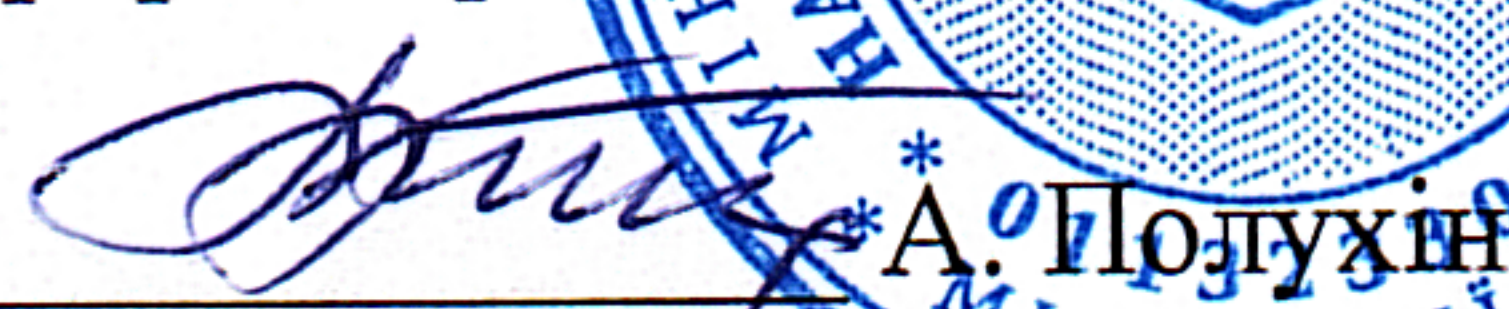
УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

Ю. Волошин

«__» _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

А. Полухін

«13» 05 _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Публіцистика»

Галузь знань: 06 Журналістика та інформація
 Спеціальність: 061 Журналістика
 Освітньо-професійна програма: Журналістика
 Освітня кваліфікація: Магістр із журналістики

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабора-торні	Само-стійна робота	ДЗ/РГР/К	КР/КІр	Форма сем. контролю
Денна:	2	180/6,0	34	17	-	129	-	-	екзамен – 2с
Заочна	1,2	180/6,0	10	8	-	162	К - 2с		екзамен – 2с

Індекс: НМ-17-061/20-1.5
 Індекс: НМ-17-061з/20- 1.5

СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Публіцистика» розроблено на основі освітньої програми та ~~робочих~~ навчальних планів № НМ-17-061/20, № НМ-17-061з/20 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 061 «Журналістика», освітньо-професійної програми «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри журналістики

Г. І. Назаренко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика» (освітньо-професійна програма «Журналістика») – кафедри журналістики, протокол № 1 від «28» серпня 2021 р.

В. о. завідувача кафедри

В. М. Васильченко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 2 від «2» лютого 2021 р.

Голова НМРР

К. В. Сидоренко

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		стор. 3 з 10	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	7
2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Публіцистика» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз. від 16.10. 2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна «Публіцистика» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі журналістики.

Метою викладання дисципліни є забезпечення єдності теоретичної і практичної підготовки студента, оволодіння ним комплексом історико-теоретичного матеріалу щодо зародження й еволюції світової, європейської та української публіцистики як найвищого і найскладнішого різновиду журналістської творчості, а також набуття навичок роботи над текстами публіцистичного спрямування. В результаті вивчення дисципліни майбутні журналісти мають добре орієнтуватися в суспільних процесах, відбирати для публіцистичного осмислення такі факти й події, за якими вгадується явище, вміти аналізувати його у процесі роботи над твором, який мусить бути композиційно струнким, глибоким, аргументованим, написаним грамотно, цікавим за стилем і формою викладу матеріалу.

Завданням курсу є вивчення поняття «публіцистика», осмислення її призначення, функцій і специфіки; вивчення історії та найвищих досягнень світової і вітчизняної публіцистики; аналіз і виявлення особливостей змісту й форми класичних творів світової, європейської та української публіцистики; залучення студентів до творчої роботи і сприяння засвоєнню ними методів підготовки й оформлення публіцистичного матеріалу до публікації в пресі, передачі в ефірі, появи в Інтернеті; дослідження алгоритмів функціонування і модифікації жанрів публіцистики у сучасних засобах масової інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

– уміння користуватися теоретичним та понятійним апаратом, ключовими фактами з історії виникнення та еволюції публіцистики;

– розуміння запитів і потреб сучасності, які мають стати основними мотивами публіцистичної творчості;

– здатність орієнтуватись у палітрі найкращих зразків світової, європейської та української публіцистики, відзначати авторські знахідки і прийоми вираження публіцистичної думки;

– вміння визначати основні жанрові вимоги, мовностилістичні та композиційні особливості публіцистичних творів, аналізувати й оцінювати публіцистичні виступи у сучасних засобах масової інформації.

– самостійно створювати публіцистичні твори у будь-якому жанрі.

Навчальна дисципліна «Публіцистика» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Історія журналістики», «Інтернет-журналістика», «Міжнародна журналістика», «Журналістські жанри», «Політична журналістика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Інформаційні війни», «Соціальна журналістика», «Медіакомунікації у міжнародних відносинах» та інших.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Публіцистика», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль № 1 «Публіцистика»

Тема 1. Публіцистика як найвищий і найскладніший різновид журналістської творчості. Публіцистика як всесвітньо-цивілізаційне та національно-культурне явище. Етимологія і дефініції терміна. Публіцистика та її природа. Об'єкт, предмет і функція публіцистики. Гуманізм, демократизм, загальнолюдські цінності, реалістичність як основні принципи публіцистики. Журналістика, публіцистика, література: спільне і відмінне. Органічний зв'язок публіцистики з історією суспільства, його розвитком: злетами і трагедіями. Періодизація історії публіцистики за хронологічно-часовим принципом.

Тема 2. Етапи розвитку світової, європейської та української публіцистики. Виникнення публіцистики як суспільно-творчого, духовного явища. Перші публіцисти древності – оратори, проповідники, священники. Публіцистика Середньовіччя. Публіцистика доби Ренесансу і бароко. Видатні зразки публіцистики епохи Просвітництва. Публіцистика ХІХ і ХХ століття. Публіцистичні явища сьогодення.

Тема 3. Образність журналістики і природа публіцистичного образу. Образність як особливість публіцистичного тексту. Відмінність між описом та образом. Система публіцистичної образності. Різновиди публіцистичного образу: словесний образ, деталь, образ-картина, образ-персонаж. Характерні особливості змалювання персонажів у публіцистиці. Образ автора у публіцистиці. Специфіка реалізації авторського «я» у публіцистичному стилі.

Тема 4. Жанрові модифікації та методика роботи. Жанрова система публіцистики. Нарис як найпоширеніший жанр художньої публіцистики. Різновиди нарису. Видатні нарисовці. Сучасні модифікації нарису як жанру художньої публіцистики. Есе й інші форми публіцистичних виступів. Найкращі зразки есеїстики. Фейлетон і памфлет – провідні жанри сатири і гумору у класичних і сучасних втіленнях. Нарисовець, есеїст, фейлетоніст, памфлетист як журналістські амплуа. Новітні модифікації публіцистичних жанрових форм.

Тема 5. Тематична типологія публіцистики. Класифікація публіцистичних виступів за тематичним принципом. Історична публіцистика. Економічна публіцистика. Політична публіцистика. Релігійна публіцистика. Екологічна (природознавча) публіцистика. Публіцистика мандрів. Морально-етична публіцистика. Соціальна публіцистика. Науково-популярна публіцистика. Краєзнавча публіцистика. Культурно-мистецька публіцистика.

Тема 6. Специфіка публіцистичних виступів у різних видах засобів масової інформації. Проблемно-тематичні, композиційні та мовно-стилістичні особливості газетно-журнальної, теле- і радіопубліцистики. Специфічні характеристики публіцистичних виступів в Інтернеті. Публіцистична картина світу, сформована різними видами ЗМІ. Публіцистика у конвергентних процесах. Соціально-психологічний портрет сучасного публіциста і його аудиторії у різних видах медіа.

Тема 7. Стан і тенденції розвитку публіцистики в умовах нового інформаційного суспільства. Місце і роль публіцистичних матеріалів на сучасному етапі формування державного та світового інформаційного простору. Новітні форми нарисової, есеїстичної творчості як людинознавчої галузі, через всебічне осмислення якої можна визначити складні проблеми сучасності. Нові сатиричні форми виступів у медіапросторі електронної ери. Предмет і масштаб пізнання, осмислення, узагальнення та відображення у публіцистиці епохи глобалізації. Специфічні характеристики сучасних публіцистичних явищ.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль № 1 «Публіцистика»									
1.1.	Публіцистика як найвищий і найскладніший різновид журналістської творчості	14	2	-	12	14	2	-	12
1.2.	Етапи розвитку світової, європейської та української публіцистики. Публіцистика древності, Середньовіччя, Ренесансу, бароко. Публіцистика епохи Просвітництва, XIX і XX ст. Публіцистика сьогодення.	62	2 2 2 2 2 2	2 2 2	38	40	2	-	38
1.3.	Образність журналістики і природа публіцистичного образу. Образ автора у публіцистиці.	14	2	2	10	16	-	-	16
1.4.	Жанрові модифікації та методика роботи. Нарис та есе. Фейлетон і памфлет.	22	2 2	2	16	26	-	2 2	22
1.5.	Тематична типологія публіцистики. Історична, економічна, політична публіцистика. Релігійна, морально-етична, екологічна, соціальна публіцистика. Публіцистика мандрів, краєзнавча і культурно-мистецька публіцистика.	30	2 2	2	24	28	2	2	24
1.6.	Специфіка публіцистичних виступів у різних видах засобів масової інформації. Газетно-журнальна публіцистика. Теле- і радіопубліцистика. Публіцистика у просторі Інтернету.	22	2 2	2	16	25	2	1	22
1.7.	Стан і тенденції розвитку публіцистики в умовах нового інформаційного суспільства.	8	2	-	6	7	2	-	5
1.8.	Виконання контрольної роботи	-	-	-	-	8	-	-	8
1.9.	Модульна контрольна робота № 1	8	-	1	7	-	-	-	-
1.10.	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	-	16	-	1	15
Усього за модулем № 1		180	34	17	129	180	10	8	162
Усього за навчальною дисципліною		180	34	17	129	180	10	8	162

2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у **другому семестрі**, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з **метою** закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної, складає 8 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Публіцистика» важливо зосередити увагу не лише на освоєнні теоретичного матеріалу, а й на відпрацюванні практичних навичок журналіста. Студент повинен знати теорію та історію зарубіжної і вітчизняної публіцистики, корпус класики, найвидатніші твори, а також сучасний медіапростір як поле функціонування публіцистики сьогодення; вміти здійснювати пошук інформації у різноманітних джерелах, аналізувати й оцінювати публіцистичні виступи у сучасних ЗМІ. Крім того, більшість практичних занять проводиться у формі редакційної наради, студенти мають можливість обговорювати актуальні теми, проводити аналіз поточних подій, готувати власні публіцистичні виступи тощо. Кожен студент виконує роль журналіста, отримує редакційне завдання й виконує його у встановлені терміни, проводиться редакційне обговорення підготовлених матеріалів.

Окрім цього практичні заняття проходять у формі круглих столів, на яких обговорюються проблеми сучасної публіцистики, шляхи і перспективи її розвитку, зарубіжний досвід тощо. Неодмінною складовою засвоєння практичних навичок є вирішення кейсів, створення мультимедійних проектів тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Ворошилов В. В. Журналистика: Учебник. – 4-е изд. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 656 с.
- 3.2.2. Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2005. – 274 с.
- 3.2.3. Засурский Я. Н. Качественная пресса в медийных структурах. – М.: Икар, 2015. – 344 с.
- 3.2.4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
- 3.2.5. Каппон Р. Дж. Наставни журналистам Ассошейтед Пресс: Професійний порадник: Пер. з англ. А. Іщенко. – К.: КД «Києво-Могилянська академія», 2005. – 158 с.
- 3.2.6. Ким М. Н. Жанры современной журналистики. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 336 с.
- 3.2.7. Кривошея Г. П. Теорія і практика журналістики: Навчальний посібник / Г. П. Кривошея; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2007. – 218 с.
- 3.2.8. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К.: Часопис «Критика», 2010. – 656 с.
- 3.2.9. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. – Вид. 3-те доп. і поліпш. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.

3.2.10. Тертычный А. А. Жанры периодической печати: Учебное пособие. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

3.2.11. Язык современной публицистики: Сборник статей. – М.: Флинта, 2008. – 232 с.

3.2.12. Homer L. Hall, Logan H. Aimone. High School Journalism. – New York: The Rosen Publishing Group, 2009. – 352 p.

Допоміжна література

3.2.13. Брайант, Дженнингз. Основы воздействия СМИ: Пер. с англ. / Д. Брайант, С. Томпсон. – М.: Вильямс, 2004. – 426 с.

3.2.14. Василенко В. И., Василенко В. В., Мамедов Р. Н. Массмедиа в условиях глобализации. – М.: Проспект, 2015. – 168 с.

3.2.15. Корнилов Е. А., Корнилова Е. Е. Массовые коммуникации на рубеже тысячелетий. – М.: Флинта, 2013. – 256 с.

3.2.16. Ла Рош Вальтер. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. – К.: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.

3.2.17. Мельник Г. С., Виноградова К. Е., Лисеев Р. П. Основы творческой деятельности журналиста: Учебное пособие. – М.: Флинта, 2016. – 208 с.

3.2.18. Олешко Е. В. Конвергентная журналистика. Профессиональная культура субъектов информационной деятельности. – М.: Флинта, 2016. – 128 с.

3.2.19. Stevenson, Robert L. Remapping the News of the World. – Режим доступу: <http://www.ibiblio.org/newsflow/results/Newsmap.htm>

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.bbc.co.uk/academy/uk>

3.3.2. <http://texty.org.ua/pg/chapter/newsmaker/read/40161/40172>

3.3.3. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Відповіді та виконання завдань на практичних заняттях	26×8 = 16 (сумарна)	46×3 = 12
Виконання творчої (науково-дослідної, реферативної) роботи	66 ×3 = 18 (сумарна)	-
Ведення конспекту лекцій	6	-
Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	28
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>25 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	20
Усього за модулем № 1	60	60

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021
		стор. 9 з 10	
Семестровий екзамен		40	40
Усього за дисципліною		100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю (табл.4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	13.05.21	Редоренко К.А.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				